

Hemidòlmen de Sant Andreu

Fonollosa

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Fals
Emplaçament Des del mas Sant Andreu, agafar el camí que mena a Betlem, al marge de la cinglera a la dreta.

Coordenades:

Latitud: 41.77975
Longitud: 1.71262
UTM Est (X): 393014
UTM Nord (Y): 4626123

Classificació

Número de fitxa 08084-12
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Prehistòric Neolític
Segle XXVa.C.
Estat de conservació Dolent
Protecció Legal
Número inventari Inventari del Patrimoni Arqueològic (CC.AA.) com el jaciment nº 2
Generalitat i altres inventaris
Accés Díficil
Ús actual: Altres
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 007A00056
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dv., 06/05/2005 - 02:00

Descripció

El jaciment es localitza a la vessant d'una petita elevació del terreny prop del bosc de Bastardes, al costat d'uns camps de conreu, des d'on es pot observar el nucli de Sant Mateu de Bages envoltat per les muntanyes. Es tracta d'un conjunt de grans blocs de pedra caiguts i coberts parcialment per la vegetació del terreny, dels quals un es troba col·locat al voltant d'un petit rebaix que presenta el terreny. Les restes formarien part d'un possible hemidolmen o sepulcre, format per una llosa de coberta, i una o més lloses com a suport de la primera o realitzant la funció de fita per senyalitzar el sepulcre. El jaciment l'hem de situar cronològicament entre el neolític final (2500-2000 a.C.) i el calcolític (2200-1800 a.C.).

Observacions:

El jaciment es localitza al costat mateix d'un camí rural, a la vessant d'una petita elevació del terreny prop del bosc de Bastardes, al costat d'uns camps de conreu, des d'on es pot observar el nucli de Sant Mateu de Bages envoltat per les muntanyes. Les restes de l'hemidolmen de Sant Andreu apareixen documentades a la Carta Arqueològica del Municipi de Fonollosa, fitxa realitzada per l'arqueòleg Jordi Guàrdia el març de l'any 1999. Aquest conjunt arqueològic apareix a l'Inventari del Patrimoni Arqueològic (CC.AA.) amb el jaciment n°2 del terme de Fonollosa del Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya.

Història

A principis del calcolític, entre el 2000 i el 1700 a.de C. s'erigien varis tipus sepulcrales que, per al seu estudi, han estat denominats científicament com a "sepulcres de corredor", "hemidòlmens", "cistes", "caixes" etc. Es tracta de construccions en que s'aprofitaven espais naturals afegint-hi lloses que les hi venien a donar un aire més o menys dolmènic. De tot el conjunt els "hemidòlmens" o "megàlits de pedra picada" són potser els més enigmàtics. Es tracta d'un conjunt de sepulcres que mostren unes característiques molt particulars, situat en la Catalunya Central, amb probable origen o influències atlàntiques i que mostren una morfologia pròpia. Les cambres deurien estar erigides majoritàriament amb pedra seca o llosetes planes que el pas del temps no ha respectat. El sistema d'obertura dels sepulcres seria sobre un eix que exercia una pedra o llosa vertical suportada en un extrem de la cambra sepulcral, o bé lliscant lateralment sobre de lloses de reforç situades als costats de la cambra. No es pot saber amb certesa si foren reutilitzades. Actualment l'hemidolment es troba destruït.

Bibliografia

DAURA A, GALOBART J (1983) L'arqueologia al Bages. Manresa. Col·legi de Doctors i Llicenciats. Vol II (Les Fonts. Quaderns de Recerca i Divulgació n° 6). Pàg. 82) DAURA A, GALOBART J, PIÑERO J (1995) L'arqueologia al Bages. Col·lecció monogràfica n° 15. Centre d'Estudis del Bages.

